

тативним у однієї тварини (14,3 %). Друга корова запліднилася після третього осіменіння. Тривалість лікування корів цієї групи становила 68 діб. Сервіс період тривав 180,5 діб. Індекс осіменіння був 2,0.

У першій дослідній групі впродовж такого ж часу після відповідного лікування в охоту прийшло 6 тварин (85,7 %), з них запліднились після першого осіменіння 4 (57,1 %), після другого осіменіння – 2 (28,5 %). Тривалість лікування корів цієї групи становила 11 діб. Сервіс період – 99 діб. Індекс осіменіння – 1,3.

В другій дослідній групі після такого ж терміну спостереження в охоту прийшло 6 корів (85,7 %), з них запліднилось після першого осіменіння 3 корови (42,8 %), після другого – 2 корови (28,5 %), після третього – 1 (14,3 %). Тривалість лікування корів цієї групи становила 14 діб. Сервіс період – 109 діб. Індекс осіменіння – 1,7.

Отже, результати вивчення дії препаратів, які застосовувалися в дослідних групах коровам з гіпофункцією яєчників, показали, що після їх застосування стадія збудження статевого циклу спостерігалася у 85,7 % корів в обох групах у залежності від ступеня порушення функції статевої системи, умов утримання і годівлі тварин, з них плідно осіменилися всі тварини. Дещо вища лікувальна ефективність була у першій дослідній групі, де тривалість лікування була меншою, а запліднювальна здатність після першого і другого осіменіння – вищою. Сервіс період був коротшим у корів першої дослідної групи, індекс осіменіння – меншим.

Таким чином, застосування схеми лікування коровам із використанням вітамінних препаратів, нейрогормонів гіпоталамічного походження, сприяє у більшості корів гормональній нормалізації статевих процесів, приводить до дії гіпоталамо-гіпофізарну систему, стимулює репродуктивну систему, що через певний проміжок часу проявляється повноцінною стадією збудження статевого циклу і плідним осіменінням.

УДК 632.2.082.31

ВПЛИВ ЖИВОЇ МАСИ ТА СТАТІ НОВОНАРОДЖЕНИХ ТЕЛЯТ НА ХАРАКТЕР ПРОХОДЖЕННЯ ОТЕЛЕНЬ У КОРІВ МОЛОЧНИХ ПОРІД

І. В. Титаренко, М. В. Буштрук, І. С. Старостенко
Білоцерківський національний аграрний університет

Характер проходження отелень є важливою ознакою, яка повинна враховуватися при селекції молочної худоби, так як неблагополучні отелення наносять господарствам збитки. Створені в кінці ХХ століття українські чорно-ряба і червоно-ряба молочні породи мають в структурі генотипу високу частку спадковості голштинської породи, яка є генетично крупноплідною, виникає необхідність вивчення особливостей характеру про-

ходження отелень у корів вітчизняної селекції з урахуванням генетичних та середовищних факторів.

Метою наших досліджень є вивчення характеру проходження отелень у корів українських чорно-рябої та червоно-рябої молочних порід, його залежності від розвитку корів та генетичної крупноплідності потомків.

Вивчено характер проходження отелень у корів українських чорно-рябої та червоно-рябої молочних порід залежно від живої маси корів після отелення та живої маси теляти при народженні. Отелення проходять без ускладнення, коли жива маса телят не перевищує 6–7 % маси матері. У ВАР „Терезине” у корів української чорно-рябої молочної породи з важкими отеленнями жива маса телят коливається в межах 7,0–8,0 % ($P > 0,999$), у корів української червоно-рябої молочної породи – в межах 7,3–8,1 % ($P > 0,999$). У СПП „Гейсиське” відповідно в межах 7,2–8,4 ($P > 0,999$) і 7,5–8,3% ($P > 0,999$), найбільше її значення у корів-первісток. Велике відношення маси теляти до маси матері пояснюється низькою живою масою матері і дещо підвищеною живою масою новонароджених телят. Причиною цього може бути осіменіння телиць з низькою живою масою як в ранньому, так і в пізньому віці, а в деяких випадках – схильність первісток виношувати телят з великою живою масою.

Стать приплоду також має вплив на характер проходження отелень.

У ВАР „Терезине” у тварин української чорно-рябої молочної породи співвідношення народжуваності бугайців і теличок у корів з важкими отеленнями становить 1:0,5, з легкими 1:1,5, при цьому жива маса бугайців від корів з важкими отеленнями на 7,6, а з легкими на 5,9 % більша, ніж у теличок. У корів української червоно-рябої молочної породи співвідношення становить 1:0,3 при важких отеленнях і 1:1,2 при легких, жива маса бугайців відповідно на 7,5 і 5,7 % більша, ніж у теличок.

У СПП „Гейсиське” у тварин української чорно-рябої молочної породи співвідношення народжуваності бугайців і теличок у корів з важкими отеленнями становить 1:0,6, з легкими 1:1,5, при цьому жива маса бугайців від корів з важкими отеленнями на 7,9, а з легкими на 6,7 % більша, ніж у теличок. У корів української червоно-рябої молочної породи співвідношення становить 1:0,5 при важких отеленнях і 1:1,3 при легких, жива маса бугайців відповідно на 7,7 і 3,3 % більша, ніж у теличок. Дослідженнями було встановлено, що жива маса новонароджених бугайців більша, ніж теличок і тому при важких отеленнях одержують більше бугайців, ніж теличок.